

A MAGYAR MOZGALOM VÁLASZTÁSI PROGRAMJA

2018

KÜLDETÉSÜNK

Legfontosabb célunk a Vajdaságban már évszázadok óta létező magyar közösség fennmaradásának, stabil életminőségének és egészséges otthonérzetének a további biztosítása. Minden erőfeszítésünket, törekvésünket és követelésünket e cél érdekében fejtjük ki, fogalmazzuk meg, ennek rendeljük alá. Ezért:

- Szorgalmazzuk a Magyar Nemzeti Tanács korábbi hatásköreinek visszaállítását, a kisebbségi önkormányzat oktatási, művelődési, tájékoztatási és hivatalos nyelvhasználati jogköreinek bővítését. Közösségrombolónak tartjuk, hogy a jelenlegi MNT, hatásköreivel visszaélve pedagógusok, művészek és újságírók egész sorát kényszerítette utcára és a szülőföld elhagyására.
- Követeljük a jogbiztonság és a sajtószabadság megteremtését. Ezek nélkül az ország gazdasági és társadalmi felzárkózása elképzelhetetlen.
- Elutasítjuk a szomszédos országokkal fennálló konfliktusok mélyítését. Magyar családok tömegei élnek újra bizonytalanságban a sorozatos feszültségek láttán és a hadkötelezettség visszaállítására irányuló törekvések hallatán. A kollektív fenyegetettség érzése újabb lendületet adott a tragikus méreteket öltő elvándorlásnak.
- Elutasítjuk a pártalapú foglalkoztatást is. A legtehetségesebb magyar fiatalok százait üldözi el évente az a gyakorlat, amely a tudás helyett a hatalmi pártokhoz tartozást helyezi mindenek fölé.
- Elutasítunk minden olyan külpolitikai törekvést és belpolitikai fejleményt, amely egyre inkább eltávolítja az országot a demokratikus, polgári társadalmaktól. Egy olyan Európai Unió polgárai szeretnénk mihamarabb lenni, amely határozottan óvja – akár a nemzetállamokkal szemben is – a polgári szabadságjogokat, de elfogadja, hogy a kisebbségben élő népcsoportok közösségi jogokat élvezzenek.

VEZÉRELVEINK – 4D

A Magyar Mozgalom programja 4 fogalomban határozza meg mindazokat a társadalmi problémákat és feszültségeket, amelyek összességükben meghatározzák egy közösség helyzetét, és a benne élő egyének közérzetét és életminőségét.

Demográfia: Az elvándorlás, az agyelszívás, a népességcsökkenés olyan társadalmi jelenségek, amelyek egyenlő arányban sújtják Szerbiát, Vajdaságot és a vajdasági magyarságot is. Ezért a Magyar Mozgalomnak nem csupán feladata, hanem egyben kötelessége is támogatni minden olyan kezdeményezést, akciótervet, vagy bármilyen más jellegű nemzetközi, országos, regionális, vagy helyi intézkedést, amely a gyermekvállalást, a munkába állást és azt itthon maradáshoz célozza meg.

Demokrácia: Szerbia, Vajdaság és a vajdasági magyar közélet ma egyaránt demokrácia-deficitben szenved. A törvényeket nem tartják tiszteletben, a megválasztott politikai vezetők teljhatalmú kiskirályként viselkednek, a jogvédő intézmények intézkedéseit és javaslatait semmibe veszik, a fékek és ellensúlyok rendszere nem működik. A demokrácia koporsója ugyanakkor mindig a korrupció melegágya, ezért a Magyar Mozgalom támogat minden olyan kezdeményezést és intézkedést, amely a deficit csökkenésének irányában hat.

Decentralizáció: Hosszú távon még egyetlen közösség és társadalom sem élte túl annak a káros következményeit, ha minden döntés, minden hatalom és minden forrás egy, vagy csak nagyon kevés kézben összpontosul. Csak azok a társadalmak prosperálnak, ahol a javak és felhatalmazások elosztása arányos. A Magyar Mozgalom ezért támogat minden olyan törekvést, kezdeményezést és célt, amely a decentralizáció irányában hat.

Depolitizáció: Szerbiában ma a társadalmi élet minden pórúsát átítatja a politika. A politikusok és a politikai erőviszonyok döntenek a (köz)munkahelyek elosztásáról, fojtják meg a jogállamiságot, a sajtó szabadságát, az alkotói szabadságot és a civil szféra függetlenségét. Ezért érvényt kell szerezni annak az elvnek, hogy a szakmai felkészültség, a törvénytisztelet és a munkához való viszony kell, hogy az elsődleges kiválasztási szempont legyen a munkába álláskor és előmenetelkor. A Magyar Mozgalom küzd a pártalapú foglalkoztatás egyre jobban elharapódzó jelensége ellen, és támogat minden olyan törekvést, kezdeményezést és célt, amely a depolitizáció irányába hat.

PROGRAMUNK

A Magyar Mozgalom küldetésével és vezérelveivel összhangban fogalmazta meg 2018-as választási programját, a törvény által szavatolt négy nemzeti tanácsi hatáskör vonatkozásában.

Közoktatás

A vajdasági magyarok oktatása jelenleg súlyos nehézségekkel küzd. Az elvándorlás komoly átszervezéseket igényel. A fogyó diáklétszám mellett a szerbiai oktatási rendszer kaotikusan szervezett reformpróbálkozásai bonyolítják a diákok, a tanárok és a szülők mindennapjait.

Mindezek ismeretében elengedhetetlennek tartjuk a Vajdaságban magyarul oktató intézmények közötti szoros együttműködést, aminek koordinálását fel kell vállalniuk az MNT oktatással foglalkozó szerveinek.

Nem engedhetjük meg magunknak, hogy az amúgy is sérülékeny rendszerben az utolsó utáni pillanatban szülessenek döntések egyes szakok megnyitására vagy bezárására, hogy a tanév megfelelő tankönyvek nélkül induljon, hogy a magyar nyelvet ne használhassuk az oktatás adminisztratív részeként is.

Jelenleg a vajdasági magyar közoktatást a pedagógusok szakmai felkészültsége, hivatástudata, lelkiismeretes munkája és kreativitása tartja fenn. Eközben a tanulók létszám-csökkenése miatt folyamatosan ott lebeg a pedagógusok feje felett a munkahely elvesztésének lehetősége.

Az oktatási rendszer működését a tanfelügyeleti szervek ellenőrzik. Vajdaságban nincs olyan tanfelügyelő, vagy tanácsadó szakember, aki anyanyelvi szinten beszélne a magyar nyelvet. Az ellenőrzés és az értékelés esetleges, nem objektív következtetéseken alapul. A magyarok oktatása a szerbiai oktatási rendszer része, mégis saját arculata kell legyen. Minden jogi, pedagógiai és anyagi lehetőséget fel kell tárni a magyarok oktatása bizonyos önállósítására, hogy az egyébként elviekben helyes szerbiai oktatási reformtörekvéseket előbb érjük el, mint a lassan mozgó rendszer.

A jó oktatás középpontjában a gyermek áll. Korunkban a sikeres fejlesztés differenciálás nélkül működésképtelen. A külön figyelem mindenkit megillet, hiszen

csakis így integrálhatóak a sajátos nevelési igényekkel élők, valamint így fejleszhető a tehetség. A diákokat optimális mértékben szabad és kell terhelni. Mindezekhez alapfeltétel a pedagógusaink felkészültsége, állandó továbbképzéseik biztosítása, a szakszolgálati (pszichológus, pedagógus, gyógypedagógus) tevékenység erősítése. Elengedhetetlen a pedagógusok megbecsültsége, a szülők oktatási és nevelési folyamatba való megfelelő bekapcsolása. Fontos a közösségi kommunikáció fenntartása, a közvetlen környezet lehetőségeinek és igényeinek figyelembe vétele. Ezen tényezők tanítási folyamatba való integrálása csakis az intézmények bizonyos fokú önállóságával érhető el. Ennek eléréséhez fontos lépcsőfok a magyarul oktató iskolák azonos iskolaigazgatósághoz való rendelése.

Kiemelt cél a magyar nyelvű és szellemiségű oktatás megőrzése, minőségének fejlesztése a XXI. század kihívásaival összhangban. A tanítási tartalmak és módszerek megválasztása terén is nagyobb önállóságra van szüksége a magyar nyelvű oktatásnak. A szülőföldön való maradás szempontjából fontos szerb nyelvoktatás alternatív lehetőségeit kell kutatni, hiszen az intézményes kereteken belül ez a cél kudarcot vallott az elmúlt néhány évtizedben. A kisiskolák, szórványban működő iskolák és a nagyobb magyarul oktató intézmények szorosabb együttműködése, a tudástranzszer átadása és biztosítása erősítheti a magyar oktatás fennmaradását a magyarlakta területeken. A pedagógusok felkészültsége, az óvodák, általános- és középiskolák felszereltsége, kompetencia alapú fejlesztés, kapcsolattartás a legjobb hazai és anyaországi oktatásfejlesztő intézetekkel, az iskolák számítógépes- és szoftverfejlesztése, korszerű oktatási segédanyagok- és eszközök biztosítása, valamint az egészséges fizikai és lelki fejlődéshez szükséges környezet megteremtése. Ezek együtthatói biztosítják, hogy gyermekeink megfelelő tudással és képességekkel felvértezve, testileg és lelkileg egészségesen kerüljenek ki az oktatási intézményekből.

Felsőoktatás és tudományos utánpótlás

A vajdasági magyar tudományosság és felsőoktatás érdekérvényesítésében kiemelkedő stratégiai feladat a Vajdasági Magyar/Multietnikus Egyetem létrehozása. Ennek igénye a Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács (VMAT) adattárában lévő 300 tag között évek óta folytatott felmérésekben fogalmazódott meg (<https://vmat.rs/vajdasagi-magyar-tudomanyos-szabizottsagok/>). Emellett rendkívül fontos egy Vajdasági Magyar Kisebbségi Kutatóintézet megnyitása. A cél egyrészt a vajdasági magyarság iskolázottsági szintjének emelése, másrészt a vészes munkanélküliség és az elvándorlás megfékezése, ami csakis hazai akkreditációval és vajdasági tanári káderállománnyal rendelkező, önálló, magyar felsőoktatási intézmény révén valósítható meg.

Kiemelt jelentőségű feladatunk a vajdasági magyar egyetemistákat összefogó Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia fenntartása és támogatása.

Művelődés

A vajdasági magyar kultúra helyzete specifikus. Egyrészt része a magyar nemzeti kultúrának, másrészt kisebbségként folyamatos a kapcsolata a szerb kultúrával is. De épp azért, mert tevékenységét elsősorban Szerbiában fejti ki, és azzal ennek az országnak az egyetemes kultúréletét (is) gazdagítja, határozott célunk kieszközölni az illetékes állami szerveknél, hogy a magyar közösség (és más kisebbségek is), befizetett adója és számaránya alapján részesüljön ugyanolyan mértékű állami támogatásban, mint az államalkotó nemzet hasonló, művelődéssel kapcsolatos tevékenységet folytató intézményei, egyesületei, civil szervezetei és egyéni alkotói. Ezzel művelődési egyesületeink, intézményeink, civil szervezeteink, független alkotóművészeink létfeltételei is nagyban javulnának, és nem lennének szinte kizárólag a bizonytalan pályázati forrásokra és anyaországi támogatásokra utalva. Elsősorban ezért fontos a valódi, hathatós érdekképviselő a művelődés terén is. Közösségünk állandó, folyamatos fogyatkozása miatt fokozott figyelmet kell fordítanunk kulturális örökségünk megőrzésére, megmentésére és fejlesztésére is. Az MNT nem lehet kiszolgálója egyetlen párt érdekeinek, nem szigetelődhet el kulturális intézményeitől és azok vezetőitől, csupán politikai véleménykülönbségek miatt. A kulturális intézmények munkaközösségeivel folytatott folyamatos és jó kommunikáció nélkülözhetetlen ahhoz, hogy ezek az intézmények a jelenlegi nehéz körülmények között is el tudják látni feladataikat.

Reális, kompetens, és pártfüggetlen helyzetfelmérésre van szükség a kultúra minden területén, valamint arra, hogy az utóbbi években tendenciózusá váló, egyes kulturális intézmények leépítését célzó aknamunka egyszer és mindenkorra megszűnjön. Az intézmények vezetőit szakmai szempontok alapján kell kinevezni, nem figyelmen kívül hagyva az adott munkaközösség véleményét, és meg kell szüntetnünk azt a gyakorlatot amely kizárólag „politikai engedelmesség” alapján részesíti költségvetési és pályázati támogatásban művelődési életünk résztvevőit. A művészet legfontosabb alappillére az alkotói szabadság, ennek csorbítása egyenes utat jelent a művészeti élet hanyatlásához, elhalványulásához, elsorvadásához. A művészeti élet hanyatlása pedig a hétköznapi életünk minőségének hanyatlása is.

Legfontosabb feladatunknak azonban azt tartjuk, hogy fiatal tehetségeink számára teret, érvényesülési lehetőséget teremtsünk, biztosítsunk, hisz csak így érhető el, hogy az ifjúság érdemesnek tartsa a szülőföldön maradást!

Tájékoztatás

A sajtó szabad.

Csakis és kizárólag ebben az esetben tudja teljesíteni társadalmi küldetését, ami nem csupán a vajdasági magyarság objektív, sokoldalú, gyors és tényszerű tájékoztatásában merül ki, hanem abban is, hogy a mindenkori hatalom feletti kontroll szerepét is betöltse. Ennek szellemében a Magyar Mozgalom

médiastratégiája egyetlen mondatban sűrítendő össze: lehetőségeihez mérten minden segítséget megadni a vajdasági magyar sajtó zavartalan működéséhez, ugyanakkor teljes mértékben távol tartania magát attól, hogy beleavatkozzon az egyes szerkesztőségek napi munkájába és szerkesztéspolitikájába.

A Magyar Mozgalom a lehető leghatározottabban elítéli azt a tulajdonosi viszonyulást és módszert, amelyet a jelenlegi összetételű MNT gyakorolt alapítóként a rá bízott médiumok, a Magyar Szó és Hét Nap vonatkozásában. Kizárólag önös és pártérdekektől vezérelve mindkét újságot gyakorlatilag pártkülönné züllesztették, az ott dolgozó újságírókat és szerkesztőket folyamatos megfélemlítés alatt tartják, a cenzúra és öncenzúra mértéke pedig még a kommunizmusban tapasztalt mértéket is felülmúlja. Mindezzel felelőtlen módon jöveteletlen károkat okoztak a két legnagyobb hagyománnyal bíró vajdasági magyar médium hitelességében, tekintélyében és – nem utolsósorban – olvasottságában. A Magyar Mozgalom ezért kiemelt feladatának tekinti a tájékoztatás témakörén belül mindkét szerkesztőség azonnali depolitizálását.

Annak érdekében, hogy a sajtó függetlenségének biztosítása ne maradjon meg a pusztán szólam szintjén, a Magyar Mozgalom egy olyan, állandó jellegű szakmai testület létrehozását szorgalmazza, amelyben alapítástól (állami, MNT, magán) függetlenül képviselteti magát a vajdasági magyarság tájékoztatásában fontos szerepet betöltő mindegyik médium, és amelynek ajánlásait és javaslatait a mindenkori döntéshozók kötelezően figyelembe kell, hogy vegyék, úgy szakmai vonatkozásban, mint a rendelkezésre álló eszközök és források elosztásának területén. A testület kizárólag a szakma képviselőiből állna, és mindenkori ajánlásait és javaslatait a nyilvánosság elé is tárná, épp saját maga és a szakma becsületének és integritásának a védelme érdekében.

Hivatalos nyelvhasználat

Nagymértékben növeli a komfortérzetünket, ha anyanyelvű köztéri feliratokat látunk, anyanyelvű hivatalos értesítéseket kapunk, félelemérzés nélkül szólalhatunk meg anyanyelvünkön az önkormányzati hivatalban, a bíróságon, egy közvállalatban. Ezért biztosítani kell, egyrészt, a megfelelő technikai (magyar nyelvű feliratok, iratminták, nyomtatványok) és humánerőforrási feltételeket (magyarul is értő, beszélő alkalmazottak), másrészt, tudatosítani kell a közösségben, pontosan mely jogokról is van szó, illetve mi számít valójában jogsértésnek. Az MNT feladata a hivatalos nyelvhasználat terén többé-kevésbé: tájékoztat, jogsértés esetén orvosol (törvényes lehetőségeihez mérten) és anyagi, szakmai támogatást nyújt, hogy a jogsértések számát a legkisebbre csökkentse. A hivatalos nyelvhasználat nem konfliktusmentes övezet, azonban megfelelő együttműködések kialakításával viszonylag kis anyagi befektetés látványos eredményt nyújthat.

A hivatalos nyelvhasználat a közbeszédben gyakran téves értelmezést kap. Ugyanis nem mindenféle, -fajta nyelvhasználatról van szó, hanem legtöbbször az állammal, a tartománnyal, önkormányzattal és azok szerveivel történő kommunikációról. Habár az idevágó jogszabályok viszonylag széles nyelvi jogokat garantálnak, a

gyakorlat messze elmarad a kívánatostól. Az MNT feladata hidat képezni a jog és a gyakorlat között: *nemet* mondani, amikor tiltakozni kell a jogsértések ellen, és *igent* mondani a pozitív irányú változásokra. Ez a híd-szerep azonban nem csak utólagos reakciót jelent (legyen szó akár pozitív, akár negatív reakcióról), de egyfajta proaktivitást is, amely a hivatalos nyelvhasználat terén különösen fontos.

Új tájékoztató programok kidolgozása, elsősorban online felületeken (mobil applikációk, weboldal, közösségi oldalakon való megjelenés), szerb és magyar nyelven egyaránt

Mivel első számú feladat a fiatal generáció jogtudatosságának a növelése, fontos, hogy az ő számukra elfogadható kommunikációs csatornákat használva tájékoztassunk a nyelvi jogokról. Mindezek terjesztésének egyik módja az osztályfőnöki órákon való előadás, a közösségi oldalakon történő reklámozás. Amennyiben a középiskolai osztályfőnököket is megfelelő módon felkészítjük (tájékoztató füzetek, képzés), biztosítjuk a tanulók folyamatos

Ez egyaránt vonatkozik a szerb, illetve magyar nyelvű szakokra.

Természetesen folytatni kell a rádión, a televízión, a nyomtatott felületeken való tájékoztatást is (megújult formában). Az önkormányzati közigazgatási hivatalokban plakátokon hirdetni a jogorvoslati lehetőségeket, a legalapvetőbb nyelvi jogokat. Ez egyaránt vonatkozik a bíróságokra is.

Szakfordítások támogatása

Folytatni kell a jogszabályok, iratminták fordítását, szöszedetek összeállítását; kibővíteni a jogi-közigazgatási szótárt és megvizsgálni új szakszótárak elkészítésének a lehetőségét (pl. mezőgazdaság, orvostudomány, üzleti szektor); fordítókalauzt létrehozni a vajdasági magyar bírósági fordítók részére; a fordítók folyamatos (terminológiai, helyesírási) képzése; online magyar nyelvű jogszabálygyűjtemény és jogi iratminta-gyűjtemény létrehozása; jogászkonferencia szervezése és magyar jogászok jogterminológiai továbbképzése.

Pályázatok honlapok, belső iratok magyar nyelvű fordítására

Habár azokban az önkormányzatokban, amelyek területén hivatalos használatban van a magyar nyelv, valamennyi közmegbízást ellátó szerv és szervezet köteles magyar nyelven is biztosítani a magyar nyelvű kommunikációt, általában nem marad elegendő anyagi fedezet a magyar nyelvű fordítások elkészítésére. Az MNT pályázata kiegészítő jelleggel kellene, hogy megjelenjen az illetékes tartományi titkárság már évek óta sikerrel működő nyelvhasználati pályázata mellett.

Pályázat többnyelvű köztéri feliratok dokumentálására

A közösséget aktívan be kell vonni a jó és kevésbé jó példák felkutatásába. A többnyelvű köztéri, akár beltéri feliratok nyilvántartása olyan feladat, amely elsősorban a helyi lakosság bevonásával lehetséges. Az ily módon nyert információ segít az MNT-nek a további jogorvoslati lépések megtervezésében, illetve magát a közösséget (csoportokat vagy egyéneket) is megjutalmazza.

Ingyenes magyarnyelv-oktatás közalkalmazottak részére

A részarányos foglalkoztatás célja, hogy az adott közösség számarányaihoz mértén megfelelő számú közalkalmazott lássa el a közfeladatokat, elsősorban az ügyfélközpontú ügyekben. A nyelvoktatás célja, hogy kiegészítse a jogszabályokkal garantált részarányos foglalkoztatást elsősorban a központi alapítású, nagyszámú helyi-területi szervezeti egységgel rendelkező szervezetekben (pl. munkaközvetítő, társadalombiztosító, posta).

Ingyenes jogsegélyszolgálat

Amellett, hogy az MNT hivatalán keresztül eddig is működött a jogsértések bejelentése (telefonon, személyesen, írásban), az eljárást mind inkább felhasználóbaráttá kell tenni: mobil applikáció, közösségi oldal. A jogsértések kezelésének folyamatáról pedig időről-időre tájékoztatni kell a szélesebb nyilvánosságot is (közlemények, intenzív sajtójelenlét), amely szintén hozzájárul a jogtudatosság növeléséhez.